

ምስጋና

በአባታችን ሞት ምክንያት አብራችሁን በመሆን የዚህ የታላቁ ሀዘናችን ተካፋይ ለሆናችሁ፤ እንዲሁም ከሩቅም ሆነ ከቅርብ በሰልክ፤ በደብዳቤና በቴሌግራም ላፀናናችሁን ሁሉ ከልብ የሆነ ምስጋናን እናቀርባለን።

በእውነት እግዚአብሔር ይስጥልን።

ዶ/ር ሥርግው ሐብስ ሥላሴ
ሰኔ ፲ ቀን ፲፱፻፳፩ - ታህሣስ ፳፱ ቀን ፲፱፻፺፭

Dr. Sergew Hable Selassie
June 15, 1929 – January 7, 2003

የዶ/ር ሥርግው ሐብለ ሥላሴ አጭር የሕይወት ታሪክ

ዶ/ር ሥርግው ሐብለ ሥላሴ ከአባታቸው ከመሪጌታ ሐብለ ሥላሴ ዘውዴና ከእናታቸው ከወ/ሮ ዘውዲቱ ደስታ ስኔ ፳ ቀን ፲፱፻፳፩ ዓ. ም. አዲስ አበባ ከተማ ተወለዱ። ባገራችን ሥርአትና ባህሌ መሰረትም እድሜያቸው ለቀለም ትምህርት በደረሰ ጊዜ አዲስ አበባ በሚገኘው የልደታ ደብር ፊደል ቆጥረው ዳዊት ደግመዋል። ከዚያም በኋላ ዘመናዊ የአንደኛ ደረጃ ትምህርታቸውን አዲስ አበባ የቅድስት ሥላሴ ትምህርት ቤት አጠናቀቁ። በጊዜው ተመርጠው ከቀረቡት የኢትዮጵያ ተማሪዎች አንዱ ሆነው ግሪክ አገር ቆይተው ከተማ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን እንዲከታተሉ እዚያ ከሚገኘው መንፈሳዊ ትምህርት ቤት ፲፱፻፵፩ ዓ. ም. ተላኩ። ይህንን ትምህርት አጠናቅቀው እዚያው ግሪክ አገር ባለው አቴና ዩኒቨርሲቲ ገብተው ከአራት ዓመት በኋላ የባችለር ዲግሪያቸውን በቲያሎጂ ጥናት ተቀበሉ። ከፍተኛ ትምህርታቸውን በመቀጠል ፲፱፻፶ አስከ ፲፱፻፶፪ ዓ. ም. ድረስ በጀርመን አገር በሚገኘው ቦን ዩኒቨርሲቲ በጥንታዊ ታሪክ ምርምር የዶክትሬታቸውን ማዕረግ ተቀበሉ። ከዚያም በኋላ አገራቸውን ለማገልገል ወደ አዲስ አበባ ተመለሱ።

ከዚህ ጊዜ ጀምሮ እስከ ፲፱፻፸ ዓ. ም. ድረስ ለ፲፯ ዓመታት በጊዜው ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ዩኒቨርሲቲ (የዛሬው አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ) የጥንታዊና መካከለኛ ዘመን ስልጣኔና ታሪክ የመጀመሪያ ምሁር ሆነው ሠርተዋል። በተጨማሪም ቅድስት ሥላሴ መንፈሳዊ ኮሌጅ የቲያሎጂ አስተማሪ በመሆን አገልግለዋል። አገልግሎታቸውን በመምህርነት ብቻ ሳይወሰኑ ተመራማሪነታቸውንም አጣምሮ በተመለከተ እንደ London University፣ በአሜሪካንም አገር እንደ Harvard University እና Princeton University፣ በጀርመን አገር Heidelberg University፣ እንዲሁም በሆላንድ Lieden University በመሳሰሉት በዓለም በታወቁ ዩኒቨርሲቲዎች በፌሎሽፕ እየተመረጡ በተለያዩ ጊዜያት በከፍተኛ ደረጃ ልዩልዩ ጥናቶችን አከናውነዋል።

ዶ/ር ሥርግው በትምህርት ዓለም ካሳለፏቸው ዘመናት በላይ በመምህርነትና በምርምር እስከ ሕይወታቸው ፍጻሜ ድረስም ሠርተዋል። በዚህም መሠረት ለተማሪዎችና ለተመራማሪዎች እጅግ ጠቃሚ ሆነው የሚገኙ መጻሕፍትንና ስነጽሁፎችን አዘጋጅተው አሳትመዋል። ከድርሰቶቻቸው ውስጥ ዋና ዋናዎቹን ለመጥቀስ ብቻ ያህል፦

- በእንግሊዘኛ ቋንቋ ፲፱፻፳፩ ዓ. ም. የታተመው Bibliography of Ancient and Medieval Ethiopian History
- ፲፱፻፳፫ ዓ. ም. የታተመው Ancient and Medieval Ethiopian History to 1270 የተባሉት ይገኙበታል። እነዚህ ሁለት መጻሕፍቶች ከኢትዮጵያ በተጨማሪ በአውሮፓና በአሜሪካ የሚገኙ እውቅ በሚባሉ ዩኒቨርሲቲዎችና መጻሕፍት ቤቶች ቀርበው የኢትዮጵያን ታሪክ ለሚያጠኑ

ሁሉ እንደ ዋና የምርምር ደብዳቤ (reference document) ሆነው አስከ ዛሬ ድረስ ይገኛሉ፤ ወደፊትም ማገልገላቸውን ይቀጥላሉ። እነዚህም መጻሕፍት ከታተሙ በኋላ ዶ/ር ሥርግው የፕሮፌሰርነት ማዕረግን ለመሸለም በቅተዋል።

ዶ/ር ሥርግው በአማርኛ ቋንቋ ለመጀመሪያ ጊዜ የቀረበውን በ፲፬ ቅጽ የተተነተነውን ሰፊ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያንን መዝገበ ቃላት በአቀናባሪነት ያዘጋጁ ናቸው። ይህም ሥነጽሁፍ እስከ ዛሬ ድረስ ለቤተ ክህነት ሊቃውንት ተማሪዎችና ትልቅ አገልግሎትን በማበርከት ላይ ይገኛል። ከላይ ከተጠቀሱትም መጻሕፍት በተጨማሪ የኢትዮጵያን ጥንታዊ የሥነጽሁፍ አቀራረጽና የመጻሕፍት አጠራረዝን የሚገልጽ Bookmaking in Ethiopia የተባለ መጽሐፍ አዘጋጅተው አቅርበዋል። በመጨረሻም በ፲፱፻፺፪ ዓ. ም. የአዲ ምንጊክን የሕይወት ታሪክ በተለይ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት ከውጪው ዓለም ጋር ኢትዮጵያን እንዴት እንዳገናኝዋት የሚያብራራ ብዙ ኢትዮጵያውን ያደነቁትን ድርሰትም አበርክተዋል። ከነዚህ መጻሕፍት በተጨማሪ ከሃያ ያላነሱ የኢትዮጵያንና የቤተ ክርስቲያንን ጥንታዊ ታሪክ የሚመለከቱ ልዩ ልዩ ሠፊ ሰነድ-ፎቶች በበርካታ የዓለም ቋንቋዎች አዘጋጅተው አቅርበዋል።

በተጨማሪ ዶ/ር ሥርግው ለአገራቸው ካበረከቱአቸው ዋና ሥራዎች አንዱ ሆኖ የሚቆጠረው የኢትዮጵያ ብራና መጻሕፍት ድርጅት መስራች ሆነው ያገለገሉበት ጊዜ ነበር። የዚህ ድርጅት የመጀመሪያ ሥራ አስኪያጅ ሆነው ከ፲፱፻፷፮ እስከ ፲፱፻፸፮ ዓ. ም. በተለያዩ ገዳማትና አድባራት በመዘዋወር በብዙ መቶ የሚቆጠሩ የጥንት ጽሑፎች በማይክሮፊልም ተቀርፀው ለታሪክና ለሚቀጥሉት ትውልድ እንዲቆዩ ያደረጉ ሰው ናቸው።

ከወይዘሮ ሰላማዊት መኩንን ጋር ሐምሌ ፲፱፻፶፰ ዓ. ም. በታዕካ ነገስት በዓታ ቤተ ክርስቲያን የሠርግ ስነ ስርዓታቸውን ፈፀሙ። ከዚህም ትዳር አምስት ልጆች ናቸው፤ ብሌን፣ ፈቃደ ሥላሴ፣ ናብሊስና አሜንን አፍርተዋል። ከነዚህም ልጆች መካከል የሦስቱን ትዳር ለማየት በቅተው፤ ሦስት የልጅ ልጆች ሆሳዕና፣ ልያና እምነትን ለማቀፍ ችለዋል። ዶ/ር ሥርግው ባደረገባቸው ሕመም ምክንያት ታህሣሥ ፳፱ ቀን ፲፱፻፺፮ ዓ. ም. በሚዩኒክ ከተማ በጀርመን አገር ከዚህ ዓለም በሞት ተለዩ። ■

ዶ/ር ሥርግው ከአቱና ዩኒቨርሲቲ ትምህርታቸውን ካጠናቀቁ በኋላ (፲፱፻፵፱)።

ዶ/ር ሥርግውና ቤተሰባቸው።

Dr. Sergew Hable-Selassie: Biography

Dr. Sergew Hable Selassie was born in Addis Ababa, Ethiopia on June 15, 1929. His father was *Merigeta* Hable-Selassie Zewdie and his mother was *Woizzero* Zewidtu Desta. Keeping with the custom of his time, he learned the Ethiopian alphabet and church scriptures at the feet of monastic fathers at Lideta Debir (Church of Our Lady) in Addis Ababa. He then progressed to obtain his elementary school education at Qdist Selassie (Holy Trinity) School in Addis Ababa.

As one of the first students selected by the Ethiopian government for study abroad, Dr. Sergew pursued his secondary school education at the Ecclesiastical School in Corinth, Greece. Upon completing high school in 1953, he stayed in Greece to pursue his university studies at The National University in Athens, where he subsequently obtained his Bachelor degree in Theology in 1957. Dr. Sergew continued his quest for higher education by enrolling

in Bonn University in Germany. He completed his post-graduate studies after being awarded his PhD in Ancient History in 1960.

Dr. Sergew commenced his service to his country upon his return to Ethiopia from Germany in 1961. He became a founding faculty member of the History Department of the Haile Selassie I University (known today as Addis Ababa University). This pioneer academic constantly strived to promote Ethiopia's storied and significant history both among Ethiopians and the world at large. He lectured on ancient and medieval Ethiopian history and various other courses at the university for 17 years, and contributed significantly to world forums and dialogues on Ethiopia's rich history. In addition, he also taught theology courses at the Holy Trinity Seminary School.

Dr. Sergew's scholarly endeavors didn't end with the completion of his studies. During his tenure as a professor at Haile Selassie I University, he pursued and was awarded several fellowship opportunities with world-renowned academic institutions such as The University of London, Harvard University, Princeton University, Heidelberg University and Leiden University. Dr. Sergew, a giant among Ethiopian scholars, has left a legacy of significant academic works and contributions that chronicle Ethiopia's place in the annals of history which will forever serve those who pursue knowledge of this ancient land's history and the history of her Orthodoxy.

A short list of Dr. Sergew's major works includes:

- Bibliography of Ancient and Medieval Ethiopian History, 1969.
- Ancient and Medieval Ethiopian History to 1270, 1972 (This publication is widely regarded as the authoritative body of work on the period. It is used as text at Addis Ababa University even today, and is available as reference material in the libraries of many of the world's most prestigious colleges and universities.)

- Bookmaking in Ethiopia, 1972
- Biography of Atse (Emperor) Menelik (in Amharic), 2000.
- The Dictionary of The Ethiopian Orthodox Tewahido Church (In Amharic), 1990. (This comprehensive work, spanning 14 volumes, is a leading reference document for scholars of the Ethiopian Church.)

Complementary to his gift for history, Dr. Sergew was well versed in at least eight languages, which played an important role in his ability to conduct extensive research required in the compilation of his writings. In addition, Dr. Sergew's vast linguistic knowledge was instrumental in enabling him to author and extensively publish articles on his beloved Ethiopia in journals across several countries.

Dr. Sergew was married to *Weizero* Selamawit Makonnen in July 1966 in Addis Ababa. He was a dedicated father to his five children, Naod, Blein, Fekade Selassie, Nablis, and Amen. Dr. Sergew passed unexpectedly in Munich, Germany, on January 7th, 2003 at the age of 73. In addition to his children, he is also survived by his three grandchildren, Hosana, Leah and Emnet. ■

ዶ/ር ሥርገው፣ ባለቤታቸውና ልጆቻቸው።

የልጆች ትዝታ

አባታችን ዶ/ር ሥርግው ሐብለ ሥላሴ ለኛ ለልጆቹ የሰጠን፤ ያደረገልን፤ የከፈለልን መስዋዕትነት በዚህ በአጭር ፅሁፍ ተብራርቶ ሊያልቅ አይችልም። ሆኖም ለገለፃ ያህል እንኳን በትንሹ ለመጥቀስ እንሞክራለን።

አባባ ከልጅነታችን ጀምሮ ለትምህርትና ለእውቀት ታላቅ አክብሮትና ፍቅርን ጥሎብናል። ቤታችን የነበረው የአባባ ጽሕፈት ቤት ከመሬት እስከ ጣራው ድረስ ሦስት ግድግዳዎችን ሞልተው የተሠሩት የመጻሕፍት መደርደሪያዎች አልበቃ ብለው የተለያዩ መጻሕፍትና ድርሰቶች ለብቻቸው ጠረጴዛ ላይ ተደርድረው ይታይ ነበር። ከሕጻንነታችን ጀምሮ አባባ በብዙ የዓለም ቋንቋዎች የተጻፉ መጻሕፍትን ሲያገለብጥ ማየት የተለመደ ነገር ነበር። ከዚህም አልፎ ተርፎ ለኛ ለልጆቹ በየጊዜው የሚገዛልን መጻሕፍትና መዝግቦ ታላት ለኛ የተመደቡልንን የመጻሕፍት መደርደሪያዎች አጣብበው ነበር።

በልጅነታችን በደስታ ስንጠባበቀው የምንቆየው በየግዜው በቅዳሜ እለት ከአባባ ጋር ወደ መጻሕፍት መደብር ሄደን አዳዲስ የወጡትን መጻሕፍት ተመልክተን፤ ገዝተን የምንመለስበት ጊዜ ነበር። ታዲያ ይህ የአባባ አርዳኝነት ለኛ የመጻሕፍትን ፍቅር ከልጅነት እድሜአችን ጀምሮ አሳድሮብናል። በተጨማሪም ከህፃንነታችን ጀምሮ የማንረሳው ነገር በሌሊት እንኳን ብንፈልገው አባባ የሚገኝበት ቦታ የታወቀ ነው። እሱም ቤታችን የነበረው ጽሕፈት ቤቱ ሲያነብ፤ ሲመራመር ወይም ሲጽፍ ነው። ይህ የማንበብና የመመራመር ፍቅር አባባን እስከ ሕይወቱ መጨረሻ ድረስ አልተለየውም። ታዲያ ይህንን ታላቅ ሊቅ በትምህርትና በምርምር ልንደርስበት ባንችልም አኛም ልጆቹ ሁሉ የሱን ፈለግ በመከተል በየቦኩላችን መጻሕፍትን ማገለበጥና አእምሮአችንን በትምህርት ማዳበር ከአባታችን የተማርነውና የወረሰነው ባሕርይ ነው።

ሌላው ለአኛ ለልጆቹ አስተምሮን ያለፈው ታላቅ ነገር አባታችን ለቤተሰቡና ለዘመዶቹ የነበረው ታላቅ ፍቅር እና አክብሮት ነው። አባባ አኛ ልጆቹ በሥርዓትና በጥሩ ሥነ ምግባር እንድናድግለት በየጊዜው የተለያዩ መስዋዕትነቶችን መክፈሉን እሱ ነግሮን ሳይሆን በዓይኖችን እያየን ነው ያደግነው። በሕይወቱ ከትምህርትና ከምርምር በላይ የሚወደው ልጆቹንና ቤተሰቡን መሆኑን ሁላችንም እናረጋግጣለን። ከዚህም ጭምር ሁላችንም በልጅነት ጊዜአችን ጥሩ የትምህርት መሰረት እንዲኖረን እሱም እናታችንም ታላቅ መስዋዕትነት በመክፈልና እንደምንም ጥረው ጥሩ ትምህርት ቤቶች ልከውን ሁልጊዜም የሚያለግለንን መሰረታዊ እውቀት ለመቅሰም እንድንችል አብቅተውናል። አባባ ለተለያዩ ዘመዶቻችን በነበረው አክብሮት ምክንያት ቅርብ እሩቅ ሳይል የተቸገረን ዘመድ በየጊዜው በአቅሙ በተለያዩ መንገድ ሲረዳ እያየነው ነው ያደግነው። አኛም የሱን ፈለግ ተከትለን ዘመድ አዘማድን የማክበር ሃላፊነት እንዳለብን የተረዳነው ገና በልጅነታችን ነው።

ሌላ በሁላችንም አእምሮ ውስጥ ከተቀረጹት ትዝታዎች መካከል በየጠዋቱ ተነስቶ ውጪ የሚሰራቸው የጅምናስቲክ እንቅስቃሴዎች ይገኙበታል። በተጨማሪም አባታችን ቤታችን ግቢ ውስጥ የቤት ጫማውን አድርጎ አብሮን ሩጫ ሲወዳደር እንዲሁም አብሮን የአግር ኳስ ሲጫወት ያሳለፍነው ጊዜ ለዘላለም አይረሳንም።

ቀደም ብለን የጠቀስነው እንዲሁም በሕይወት ታሪኩ የተገለጸው የአባባ ሌላ ታላቅ ፍቅር አገሩ ኢትዮጵያ እና ሐይማኖቱ ነበር። የአባባን የታሪክ ሊቅነት ከአኛ የበለጠ ሊያወሱት የሚችሉት የሥራ ባልደረቦቹና ሌሎች እሱን የመሰሉ ሊቃውንት ናቸው። ሆኖም አኛ ልጆቹ ምን ጊዜም በታላቅ አድናቆት የምንመስክረው አባታችን ምን ያህል በኢትዮጵያዊነቱ፤ በአገሩ ታሪክ፤ በቋንቋዎቹ፤ በባሕሉና በኦርቶዶክስ ሐይማኖቱ እንዴት ታላቅ ኩራት ይሰማው እንደነበረ ነው። ምንግዜም ቢሆን አባታችን አገራችን ኢትዮጵያ የተለየችና ድንቅ የሆነች አገር እንደሆነች ያስረዳን ነበር። ልዩና ባለታሪክ ለሆነችው ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን የነበረውን ታላቅ አክብሮትና ፍቅር ለኛ ለልጆቹ ያስተላለፈው ገና በልጅነት እድሜያችን ነው። ማንኛውም ጊዜ ቢደሰትም ቢከፋውም ከአባባ ከንፈር የማይጠፋ ነገር ቢኖር የቤተ ክርስቲያን ዜማ ነበር። ከዚህም በተጨማሪ በልጅነታችን የግዕዝ ትምህርትን እንድንማር ያደረገው የሐይማኖታችንን መዋቅር የሆነውን ጥንታዊ ቋንቋ እንድናውቅ አብቅቶናል። ከዚህም በተጨማሪ በአሁኑ ጊዜ ሁላችንም በውጭ አገር ስንኖር ይህቺን የተከበረች ቤተ ክርስቲያናችንንም እንድናገለግልና ኃይማኖታችንንም እንድናስከብር ይመክረን የነበረውን ምክር በሥራ ላይ ለማዋል ማብቃታችንን አይቷል።

አባባ መካሪያችን፤ መምህራችን፤ መከበሪያችን፤ አለኝታችን ውለታህ ሁሉ ተቆጥሮ መቼ ያልቃል? አንጋፋውን እድሜ አብረኸን ከኛም ከልጅ ልጆችህም ጋር ታሳልፋለህ እያልን ተነጋግረን፤ የልፋትህንም ፍሬ ሁሉ አብዝተን እናሳይሃለን ስንል ባልታሰበ ጊዜ እግዚአብሔር ልጁን ጠራ።

ድካምህንና መልካሙን ሥራህን ሁሉ አምላክ ቆጥሮልህ ነፍስህን እረፍት ይሰጥልን። ፈቃዱ ሆኖም በገነት ቤት እስከምንገናኝ ድረስ ለአኛም እግዚአብሔር መጽናናትን ይሰጠን።

አክባሪ እና የሚወዱህ ልጆችህ፡-
አቶ ናዖድ ሥርግው
ወ/ሮ ብሌን ሥርግው
አቶ ፈቃደ ሥላሴ ሥርግው
አቶ ናብሊስ ሥርግው
ዶ/ር አሜን ሥርግው

የወንድም ትዝታ

ዶ/ር ሥርግዎ አንድ ወንድሜ ነበረ።

ከአባታችን ከመሪይታ ሐብለ ሥላሴና ከእናታችን ከወይዘሮ ዘውዲቱ ደስታ የተወለድነው አራት ልጆች ነበርን። ሁለቱ ማለት፤ ፍቅሩና መጽሐት ገና በልጅነታችን ከዚህ ዓለም በሞት በመለየታቸው የቀረነው ሥርግዎና እኔ ነበርን። ስለዚህ በርሱ ስርና በርሱ መከታ ነበር ልጅነቱን ያሳለፍኩት። ጣልያን አገራችንን በወረረ ጊዜ ከአዲስ አበባ ተሰደን አዳ ወረዳ ሄድን። መንግሥታችን እስኪመለስ ድረስ እዚያ ቆይተን እናታችን ለትምህርት ወደ አዲስ አበባ ወሰደችን። ወደ ወትሮ የመንግሥት ሥራው ለመመለስ በመዘጋጀት ላይ ሳለ አባታችን በድንገተኛ ሕመም ምክንያት ስለሞተ እዚያው አዳ ተቀበረ። ሆኖም ከአባታችን በተማረውና በቀሰመው መሰረት የሥርግዎ ዝንባሌ ወደ ቤተ ክህነት ትምህርት ነበር። ለቤተ ክህነት ጉልህ ፍቅር ነበረው። መጀመሪያ በቅድስት ሥላሴ ትምህርት ቤት፤ ቀጥሎም በግሪክ አገር የሚገኝ ሴሚናሪ የቤተ ክህነትን ታሪክና ስነ ስርዓት አጥንቶ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርቱን አጠናቀቀ። ቀጥሎም ከአቴና ዩኒቨርሲቲ የባችለር ዲግሪውን፤ በመጨረሻም የዶክተርነት ዲግሪውን ከቦን ጀርመን አገር ተመረቀ። ለዚህ ውጤት ያስቻለችውን የእናታችንን ጥረትና ማበረታት ሁልጊዜ ከጥልቅ ምስጋና ጋር ያደንቅ ነበር።

ዶ/ር ሥርግዎ ጓደኛዬ ነበረ።

ዘመድ አዝማድ ለመጉብኘት ወይም የታመመን ለመጠየቅ አብረን ነበር የምንሄደው። የቤተሰባችንን አመጣጥና ታሪክ የሚያብራራልኝ እርሱ ነበረ። ጨዋታው፤ ገግግሩ፤ አንደበት የሚሰብ ስልጣን ለውይይት ሃሳብ ለሃሳብ ለመለዋወጥ ተፈላጊነት ነበረው። እርሱም ትልቅ ትንሽ ሳይል ሁሉንም በአክብሮት ያነጋግራል። ብዙ ጊዜ ከታላቆቹ ጋር ያሳልፍ ነበረ። እኔንም ለዚህ ጭውውት ሲወስደኝ በጣም ደስ ይለኝ ነበር። በሌላ በኩል ብዙ ያቀርቡን የነበር የሰንጠረዥ ጨዋታ ነበር። ሥርግዎ በተለይ ቼስ በጣም ይወድ ነበር። ቼስ ሎጂክና የአርቆ ማየት ችሎታ የሚጠይቅ ጨዋታ ነው። ደግሞ ደጋግሞ ሲያሸንፈኝ፤ ልገነዘበውና ላደንቀው የቻልኩት የቱን ያህል እነዚህ ችሎታዎች በርሱ ጉልተው መታየታቸውን ነው።

ዶ/ር ሥርግዎ መካሪዬ ነበረ።

ፕሮብሌም ሲገጥመኝ ከመቅጽበት የሚደርስልኝ ወንድሜ ነበር። ምክሩን በአድራጉት ነበር የሚፈጽመው። በለሰለሰ አንደበቱ በተቆጠበ ቃላቶች ምክሩን ሲሰጥ መቀበል አያስቸግርም። በተለይ ዓይኖቹ ስሜቱን፤ መልእክቱን በጉልህ ያሳዩ ነበር። በሚያምነው ጉዳይ ራሱን አሳልፎ እስከመስጠት ይቋቋምል። በተለይ ቤተሰቡንና ዘመዶቹን በሚነካ ጉዳይ መስዋት ለመሆን ዝግጁ ነበር። ለራሱ ጉዳይ ሲሆን ግን ሌሎች መስዋት እንዲሆኑለት አይጠይቅም፤ አይፈልግም። በራሱ ፕሮብሌም ሌሎችን ማስቸገር አይፈልግም። ችግሩን ራሱ በራሱ መቋቋምና መፍትሄ መፈለግ የሁል ጊዜ ምቹቱና ልምዱ ነበረ። ለዘመዶቹና ለጓደኞቹ የነበረው ፍቅርና በጉ አስተያየት

ያልተቆጠበ ነበር። እነዚህ ባሕሪዎችን በቅርብ በመመልከትና ምክሩን በመስማት ብዙ ተምራለሁ። ለመቼም ጊዜ ውለታውን አልረሳውም።

ዶ/ር ሥርግዎ የሚያኮራኝ ወንድሜ ነበረ።

በታሪክ ጥናት ለኢትዮጵያ ያበረከተውን የታሪክ ምሁራን ሊያረጋግጡና የበለጠ ሊያብራሩ ይችላሉ። ለቤተ ክህነት ታሪክና ስነ ስርዓት ዕውቀት ለማስፋፋት ያደረገው ጥረትና ውጤት፤ በቤተ ክህነት አካባቢ የታወቁ ናቸው። ሥራውን በጣም ይወድ ነበር፤ ፍጹም ደስታ ያገኝበት ነበር። የጥናቱ ምርመራ ሥራ ጥልቅና ሁሉን አቀፍ በመሆኑ የመጨረሻ ውጤቱ የተመዘከነና የማያሻማ ሆኖ ይገኛል። የአፄ ምንጊክን ታሪክ ሲጽፍ በንድፋ ጊዜ ለመወያየት ዕድል አግንቼ ነበር። ልዩ ልዩ ማስረጃዎችን ተመራምሮ ትክክለኛውን የታሪክ ዘርፍ ለመድረስ የሚያደርገውን ጥረት ተመልክቼአለሁ። ውጤቱ የጊዜውን ታሪክ አፈታችን ቦግ አድርጎ እንዲታይ ያደርጋል። ለምሳሌ ሸዋ ለኢትዮጵያ አንድነት ያደረገችውን ጥረት መጽሐፉ በሰፊው ያብራራል። እኔም በመገረም <<ታዲያ ላሁኑኑና ወደፊት ለሚመጡት ኢትዮጵያዊያን ከዚህ ምን ትምህርት የምናገኝ መስሎ የሚታይህን ብትጨምርበት ምን ይመስልሃል?>> ብዬ ለስነዘርኩት ሃሳብ፤ ሲመልስልኝ <<እኔ ታሪክ ፀሐፊ ነኝ፤ የሆነውን ማቅረብ እንጂ፤ መተርጎም የእኔ ተግባር አይሆንም>> ብሎ መለስልኝ።

ዶ/ር ሥርግዎ ከወንድማቸው አቶ ስብሐት ጋር።

ዶ/ር ሥርግዎ ለዘመዶቹና ለሀገሩ ጥልቅ ፍቅር ነበረው።

አምስት ልጆች፤ ማለት ናዖድ፤ ብሌን፤ ፈቃደ፤ ናብሊስና አሜንን አፍርቶ፤ የነርሱ ዕድገትና ትምህርት የሕይወቱ መሠረት ነበር። ለኢትዮጵያ ባህልና፤ ለተሞህዶ ቤተ ክርስቲያን የማያጠራጥር እምንት ስለነበረው፤ ልጆቹን ያሳደገው በእዚህ መምሪያ መሠረቶች ነበር። ገና በሕፃንነታቸው

በግዕዝ ቋንቋ ከእርሱ ጋራ ሲነጋገሩ ሳዳምጥ ይደንቀኝ ነበር። የደርግ መንግሥት ሲቋቋም አገሩን ለመልቀቅ አስፈልጎት ከአገር አገር፤ ከአንድ ዩኒቨርሲቲ ወደ ሌላ ዩኒቨርሲቲ ሲዘዋወር፤ ልጆቼን እንዴት አድርጎ በሚያስተማምን መንገድ ትምህርታቸውን እንዲቀጥሉ ማስቻል ዋና ጥረቱ ነበር። ይህ ጥረቱና ምኞቱ በእግዚአብሔር ፈቃድ ውጤት አፍርቶ፤ አምስቱም ልጆች ወደ አሜሪካ ለመሸጋገር ቻሉ። ሁሉም ትምህርታቸውን ጨርሰው፤ ተመርቀው በጥሩ ሥራዎች ላይ ተሰማርተዋል። አብዛኛዎቹ የራሳቸውን ቤተሰብ መሥርተዋል። ሶስት የልጅ ልጆች አፍርቷል። አባታዊ ጎላፊነቱን አሟልቷል።

እግዚአብሔር የዶ/ር ሥርግውን ነፍስ በሰላም እንዲያናገረው እጸልያለሁ።

ወንድሙ
አቶ ስብሐት ሐብለ ሥላሴ

የወዳጅነት ትዝታ

እ. አ. አ. በ፲፱፻፵፮ ዓ. ም. ገደማ ነበር። ሥርግው በዓታ እኔ ደግሞ አራዳ ጊዮርጊስ ዜማ እንግር ነበር። የቅድስት ሥላሴ መንፈሳዊ ኮሌጅ በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ትእዛዝ ሲከፈት ሁለታችንም በአዳሪነት ተመዘገብን። አንድ ክፍልም ገብተን የትምህርት ጓደኞች ሆንን። ከዚያም የውጭ አገር ትምህርት ዕድል ስለተገኘ፤ እ. አ. አ. ፲፱፻፶፩ ዓ. ም. ሥርግው ወደ ግሪክ አገር ተላከ። እኔም ባመቱ፤ በ፲፱፻፶፪ ዓ. ም. ወደ ቁስጥንጥንያ ተላክሁ። ከጥቂት ዓመታት መለያየት በኋላ፤ አቴና ዩኒቨርሲቲ እንደገና ተገናኘን። በፍልስፍናና መንፈሳዊ ትምህርት ከተመረቅን በኋላ ወደ ጀርመን አመራን። እዚያም ሥርግው ታሪክ፤ እኔ ደግሞ ሕግ ስንግር ቆይተን ከተመረቅን በኋላ ለምርምር ጥናት ወደ እንግሊዝ ዘልቀን ጥቂት ጊዜ ካሳለፍን በኋላ ወደ አገራችን ወደ ኢትዮጵያ ከብዙ ዓመታት በኋላ ተመለስን። ከዚያም ሥርግው በዩኒቨርሲቲ በታሪክ መምህርነት፤ እኔ ደግሞ በውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር በሕግ አምካሪነት የሥራ መስክ ላይ ተመድበን ኑሮን ተያያዘነው።

ዶክተር ሥርግው በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ዩኒቨርሲቲ በመምህርነት በቆየበት ወቅት ብዙ ወጣቶችን አስተምሮአል፤ በርከት ያሉ ጽሑፎችንም ደርሷል። በተለይ ስለ ኢትዮጵያ የጥንትና ማዕከላዊ ዘመን ታሪክ ያዘጋጀው ጽሑፍ ከፍ ያለ አድናቆትን አትርፎለታል። በቅርቡም ስለ አጼ ምኒሊክን ያዘጋጀው ጽሑፍ የታሪክ ተመራማሪነቱንና ምሑርነቱን በግልጽ ያሳያል። ዶክተር ሥርግው የታወቀው በሊቅነቱ ብቻ ሳይሆን በሰብአዊነቱም ጭምር ነው። ታማኝ ጓደኛ፤ ትሑት፤ ሰው አክባሪ፤ ታጋሽና ያልሆነ ነገር ከመናገር የሚታገስ ሰው ነበረ። የተጣለበትን ኃላፊነት ወለም ዘለም ሳይል እግቡ የሚያደርስ ቁም ነገረኛ ሰው ነበር። በዚህም ምክንያት፤ አጉዳይነቱ ለቤተሰቡ፤ ለጓደኞቹና ለተማሪዎቹ ብቻ ሳይሆን ለአገራችንም ጭምር ነው። ምንም እንኳን ሞት የአዳም ልጆች ሁሉ ጸዋ ቢሆን፤ ተራችን ሲደርስ እንግዳ ይሆንብናል፤ <<ሞትኪ ኩልሄ እንግዳ>> እንዲል። ተራችን

ደርሶ እስክንገናኝ ድረስ፤ ለጦል እግዚአብሔር የሥርግውን ነፍስ ከወዳጆቹና ወገኖቹ ጋር በሰላም እንዲያሳርፍልን፤ ለቤተሰቡና ለወዳጆቹ መጽናናትን እንዲሰጥልን ከልብ እንጸልይ። ሥርግው፤ እስክንገናኝ ድረስ ትዝታህ ከልቤ አይጠፋም!

ዶ/ር ገብረ ጻድቅ ደገፋ

ዶ/ር ሥርግው ከጓደኛቸው ዶ/ር ገብረ ጻድቅ ደገፋ እና ዶ/ር አበበ አምባቸው ጋር (፲፱፻፺፬)

A Note from a Colleague

Sergew, whom I had the privilege of first meeting in 1961, played a major role in the development of post-World War II Ethiopian studies. A child of the Ethiopian Orthodox Church, and the first Ethiopian historian to return from study abroad - with a doctorate from the University of Bonn, he bridged the gap between Ethiopian Government service and Ethiopian academia. Early in his career he thus joined the Institut Ethiopeien d'Archaéologie, for which he edited the pioneering journal Tarik, as well as joining the old University College of Addis Ababa, which was then evolving into Haile Sellassie I University, later Addis Ababa University.

Ever to be remembered as a leading historian of ancient Ethiopia, he first made his mark in that field by publishing a comprehensive Bibliography of Ancient and Medieval Ethiopian History (Addis Ababa, 1969), as well as his renowned Ancient and Medieval Ethiopian History to 1270 (Addis Ababa, 1972).

Further monographs followed, among them The Church of Ethiopia (Addis Ababa, 1972) and Bookmaking in Ethiopia (Leiden, 1981); also numerous articles, including several in the Journal of Ethiopian Studies, which I was then editing. I also had the pleasure of working with him on other projects based on the Institute of Ethiopian Studies, notably the Encyclopedia Africana Dictionary of African Biography, for which he contributed the lengthy entry on Emperor Haile Sellassie.

Sergew's life-long dedication to scholarship led him to participate in innumerable conferences of Ethiopian history, historiography, religion and manuscripts, as well as to organise the work in Ethiopia of the Ethiopian Manuscript Microfilm Library (EMML), and found time to edit his 14-volume Amharic Church Dictionary for the Ethiopian Ministry of Culture - which is a monument to his scholarly endeavour. He was likewise a keen supporter of our agitation for the return from Italy of the Aksum Obelisk – the restitution of which he did not live to see. It was equally remarkable that on leaving Ethiopia - as it turned out never to return, that he should have founded another scholarly publication: The Journal of the Archives of Ethiopia. His life of scholarship can be an example to Ethiopian students world-wide, as well as an inspiration to his own children, now sadly deprived of a great and beloved father.

Dr. Richard Pankhurst ■

ዶ/ር ሥርግወ ለልጃቸው ለወ/ሮ ብሌን ሠርግ (፲፱፻፺፮)።

ስለ ዶክተር ሥርግወ ሐብለ ሥላሴ ከማስታወሰው ባጭሩ

ዶክተር ሥርግወ ሐብለ ሥላሴን በመጀመሪያ ያወቅሁት ገና በልጅነት ዘመን፤ ሁለታችንም በአዲስ አበባው የቅድስት ሥላሴ መንፈሳዊ ትምህርት ቤት የአንደኛ ደረጃ ተማሪዎች በነበርንበት ጊዜ ነው። ነገር ግን በዕድሜ ይበልጠኝ ስለነበር፤ እኛ ትናንሾቹ፤ እሱንና ከፍተኛ ክፍል የነበሩትን ጓደኞቹን እንዲያው በሩቁ በፍራቻና ባድናቆት ከመልክት በቀር፤ በዚያን ጊዜ እምብዛም ቅርበት እንዳልነበረን ይታወስኛል። በጣም እያወቅሁት የመጣሁት፤ ከጀርመን አገር ትምህርቱን አገባዶ ከተመለስ በኋላ፤ በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ዩኒቨርሲቲ የኢትዮጵያ ታሪክ መምህር በሆነበት ወቅት፤ እኔም በዚያው የትምህርት ክፍል ተመልምዬ አብረን ማገልገል በጀመርንበት ጊዜ ነው።

በሀገራችን፤ በዩኒቨርሲቲ ደረጃ የኢትዮጵያን ታሪክ ለማስተማር የመጀመሪያውን ዕድል ያገኘ ኢትዮጵያዊ ዶክተር ሥርግወ ነበር። ይልቁንም እሱ በተለይ ምርምር ያደረገውና የሚያስተምረው ስለጥንታዊቷ ኢትዮጵያ ታሪክ በመሆኑ፤ በጥንት ዘመን በድንጋይ ላይ የተቀረፁ ጽሑፎችንና የቆዩ የግዕዝ ሰነዶችን የውጭ ሊቃውንት በግሪክ፤ በጣልያንኛ፤ በጀርመንኛና በፈረንሳይኛ ከደረሱቸው መጻሕፍት ጋር እያጣቀሰ ይሰጥ የነበረው ትምህርት፤ በዩኒቨርሲቲው አዲስ ፈለግ እንደከፈተ ምንም ጥርጥር የለውም። በተጨማሪ፤ የሚያስተምረውን በበለጠ ለማዳበር በየመጻሕፍት ቤቱ፤ እንዲሁም በየገጠሩ ባሉት ገዳማትና አድባራት እየተዘዋወረ ሁልጊዜ የነበረው ትጉህ የምርምር እንቅስቃሴ በመልካም አርዳኝነቱ የሚጠቀስ ነው።

ይህንን ተገቢ የምርምር ባህል በክፍሉ ውስጥ የበለጠ ለማስረፅና፤ ዋና ዋና የጥንት ታሪካዊ ስፍራዎችን ለማስተዋወቅ፤ በያመቱ መጨረሻ ላይ የሚመረቁ የክፍሉ ተማሪዎችና መምህራናቸው ባንድነት ሆነው ሰሜን ኢትዮጵያን በመኪና የሚጎበኙበት አንድ በጣም ጠቃሚ ፕሮግራም ተዘጋጅቶ ነበር። ጉዞው ከአዲስ አበባ ይጀምርና፤ በደሴ፤ መቀሌ፤ አዲግራት፤ ዛጎምበሳ፤ ሰንግፌ፤ አሥመራ፤ ቀይ ባህር ዳርቻ ላይ ደግሞ ምፅዋና አዲሲ/ዙላ ያደርሳል። ከዚያ ሲመለሱ ደግሞ

እንደገና በአሥመራ በኩል ይታለፍና፤ የሰራዊት አውራጃ አቋርጦ የመረብን ወንዝ ይሻገርና፤ በአድዋ፤ በአክሱምና፤ በዕንዳ-ሥላሴ በኩል ታልፎ የተከዘን ወንዝ ይሻገርና፤ የልማልምን አስደናቂ ገደል ወጥቶ፤ በጎንደር አድርጎ፤ በጎርጎራና በባህር-ዳር አግጣጫ የጣናን ባህር ይጎበኝና፤ በደብረ-ማርቆስ አልፎ፤ የደጀንን አፋፍ ወርዶ ታላቁን የዓባይን ወንዝ ተሻግሮ በደብረ-ዕዮን አፋፍ ያደርግና፤ የደብረ-ሊባኖስ ጥንታዊ ገዳም ባጭሩ አሰጎብኝቶ አዲስ አበባ ይመልሳል። እኔ እንደሚታወሰኝ፤ ይህ ግሩም ትምህርታዊ ፕሮግራም እንዲጀመር ትልቅ ግፊት ካደረጉት መምህራን መካከል ዶክተር ሥርግው ዋነኛው ነበር። እንዲያውም ለመጀመሪያዎቹ ዓመታት ጉብኝቱን የሚመራው እሱው መሆኑን በተለይ አስታውሳለሁ።

ሌላ የማስታወሻለትና በውነቱ እንደ ሐውልት ሊቆጠርለት የሚገባ፤ አንድ ትቶልን የሌደው ትልቅ ቅርስ አለ። በ1963ና በ1964 ዓ. ም. በተደረገ ውይይት በኢትዮጵያ ቤተ-ክርስቲያን፤ በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ዩኒቨርሲቲና እዚህ አሜሪካ ሚኖሪታ ስቴት ውስጥ በሚገኘው የቅዱስ ዮሐንስ ዩኒቨርሲቲ መካከል በተደረገ ስምምነት መሠረት፤ በፎርድ ፋውንደሽን የገንዘብ ዕርዳታ የተቋቋመ፤ የኢትዮጵያ ገዳማት የብራና መጻሕፍት ማይክሮፊልም ፕሮጀክት ድርጅት የተባለ አንድ ማዕከል ተቋቁሞ ነበር። ከዩኒቨርሲቲ፤ ከውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር፤ ከትምህርት ሚኒስቴርና ከዩኔስኮ ብሔራዊ ጽሕፈት ቤት ጉዳይ የሚመለከተን ሰዎች ተወክለን፤ በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ቴዎፍሎስ የበላይ ጠባቂነት ነበር ድርጅቱ የተቋቋመው። ስምምነቱ ውል ከያዘ በኋላ በተደረገው የሥራ ድልድል፤ ዶክተር ሥርግው ኢትዮጵያ ውስጥ ለሚካሄደው ፕሮጀክት ዲሬክተር እንዲሆን ተመደበ።

ይህንን ከባድ ኃላፊነት ተቀብሎ፤ በ1970 ዓ. ም. በገዛ ፈቃዱ የአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ መምህርነት ሥራውን ለቆ ወደ ባህል ሚኒስቴር እስክተዛወረ ጊዜ ድረስ በተለይ፤ አያሌ የጥንት መጻሕፍት ከየገዳማቱና ከየአድባራቱ እያስመጣ በማይክሮፊልም ተነስተው ለሚመጣው ትውልድ እንዲተላለፉ ለማድረግ መቻሉን አውቃለሁ። በዚህ ዓይነት በሱ አመራር የተሰበሰቡት፤ በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ ማይክሮፊልሞች፤ በተለይ በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የኢትዮጵያ ጥናት ተቋምና በተጠቀሰው የአሜሪካው ቅዱስ ዮሐንስ ዩኒቨርሲቲ፤ ብዙ ኢትዮጵያውያንና የውጭ ተመራማሪዎች እየተጠቀሙባቸው መገኘታቸው ታላቅ የመንፈስ እርካታ የሚሰጥ ከመሆኑም በላይ የዶክተር ሥርግው አስተዋጽዖ ሁልጊዜ ሕያው ሆኖ የሚኖርበት ሐውልት ነው ማለት ይቻላል።

እኔ እንደማስታወሰው፤ ዶክተር ሥርግው ጠንካራ ሃይማኖተኛ፤ ለሀገሩ ጥልቅ ፍቅር የነበረውና፤ ከጥንት ሲያያዙ ለመጡት አያሌ የታሪክ ቅርሶቻችን የማይናጋ አክብሮትና፤ ጥያቄ የሌለበት እምነት የታደለው ምሑራችን ነበር። ከአርባ ዓመታት በላይ ባሳለፈው ያላቋረጠ የምርምር አገልግሎት ዘመን ውስጥ ያዘጋጃቸው መጻሕፍትና መጣጥፎች፤ ከሁሉም የበለጠ አጉልተው የሚያሳዩት ይህንኑ መሠረታዊ ዕውነታ ነው!

ዶ/ር ታደሰ ታምራት

ዶ/ር ሥርግው የሥራቸውን ውጤት ለቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ በሚያሳዩበት ጊዜ።

የአክባሪ ትዝታ

እኔ ዶ/ር ሥርግው ሐብለ ሥላሴን ያወኳቸው በ1962 ዓ.ም. አካባቢ በዳግማዊ ምኒልክ መታሰቢያ የቀሳውስትና መምህራን ማሠልጠኛ ት/ቤት በነበርኩበት ጊዜ ነው። ዶ/ር ሥርግው የታሪክ ምሁር ሲሆኑ የተለያዩ መጻሕፍትን ከመጻፋቸውም በላይ የግእዝን ቋንቋ በሚገባ የሚያውቁና በሀላካዎች የፊደል አጻጻፍ ቅደም ተከተል መሠረት በአዲስ ስልት የግዕዝ መዝገበ ቃላትን በግላቸው ያዘጋጁ እንደነበር አውቃለሁ። የአገራችንንም ባህላዊ ትምህርት እጅግ በጣም ከመውደዳቸው የተነሣ ሞያተኞቹንም ያከብሩ ነበር። የድጓን የትምህርት አሰጣጥ ጥናታዊ ሂደት በመጽሔት ለሚውጣት ስለፈለጉ እኔና ጓደኞቼ ድጓ ዘርግተን እያዜምን ሳለን በፎቶ ግራፍ ቀርፀውናል። የእያንዳንዳችንንም የሞያ መስክ ጠይቀው ከተረዱ በኋላም ልጆቻቸውንም የግዕዝ ቋንቋ እንዳስተምራቸው ጠይቀውኝ ግሥና እርባታ በሚገባ አስጠኝቼላቸዋለሁ።

በሥራ ዐለምም ከአሥራ ዘጠኝ ስልሳዎች አጋማሽ ጀምሮ የኢትዮጵያ የብራና መጻሕፍት ድርጅት የመጀመርያው መሥራችና ሥራ አስኪያጅ በነበሩበት ወቅት አብራ ሰርቻለሁ።

ዶ/ር ሥርግው ሐብለ ሥላሴ የኢትዮጵያ የብራና መጻሕፍት ድርጅት ሥራ አስኪያጅ ሆነው በመሩባቸው ዓመታት ከአሥተዳደሩ ሥራ በተደራቢ እንደ አንድ ሠራተኛ

1ኛ በማይክሮሬልም ለሚቀርጹት የብራና መጻሕፍት ካታሎግ የማስገባት ሥራ ያከናውኑ ነበር። የብራና መጻሕፍቱን በማይክሮሬልም መቅረጽ ዓላማ ዋና ጥቅሙ በዕድሜ ጫናና በተለያዩ አደጋ ከሚደርሱት ውድመቶች ጥንታዊያኑን የብራና መጻሕፍት ማዳን ሲሆን ይዘቶቻቸው እንዲታወቁና የየዘመኑ የእጅ ጽሑፎቻቸው እንዲሁም በውስጣቸው የሚገኙት ሐረጎችና ሥዕሎች ጭምር በተለያዩ ተቋማት በምሁራን እንዲጠኑ መሆኑን ያስረዱ ነበር። በዚህም መሠረት የአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲና ጠቅላይ ቤተ ክህነት ድርጅቱ ከኔጌትቭ ፊልሞች ላይ እየቀዳ (እያባዛ) በሠጣቸው ፖዘቲቭ ፊልሞች አማካኝነት ቀዳሚዎቹ የብራና መጻሕፍት ማይክሮ ሬልም ተጠቃሚዎች ሆነዋል። ሌላው እጅግ በጣም ተፈላጊ የሆኑትን መጻሕፍት ሬልሞች ወደ መጽሐፍ ለውጦ ለንባብ ማብቃትና ዋናዎቹ የብራና መጻሕፍት በጥንቃቄ ተጠብቀው ለትውልድ እንዲጠቀሙ ማድረግ መሆኑን አበክረው ያስገነዝቡ ነበር። ይህም አሰራር በአዲስ አለም ደብረ ጽዮን ማርያም የብራና መጻሕፍት ላይ ተጀምሮ ነበር።

2ኛ አማርኛ የቤተ ክርስቲያን መዝገበ ቃላት በሚል ርዕስ ጽሑፍ እያቀነባበሩ በ14 ጥራዝ የተከፋፈሉ 14 ያልታተሙ ጽሑፎችን አዘጋችተዋል። ስለ ድርሰቱ የመጨረሻ እድገት ሲገልፁ “ይህ የመጀመርያው ዝግጅት ስለሆነ ሳስቷል ወደፊት በስፋት ዳብሮ ለሕትመት እንዲበቃ ይደረጋል” ይሉ ነበር።

3ኛ በየሶስት ወራት እየተባዛች የምትወጣ መጽሔት (bulletin) እያዘጋጁ ያወጡ ነበር።

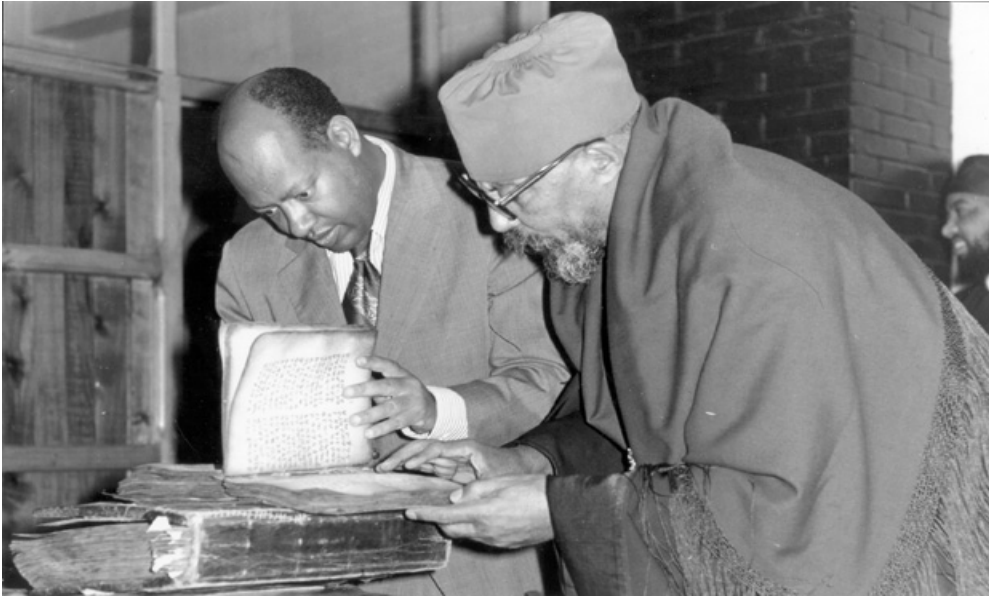
4ኛ ከ80 በላይ የኢትዮጵያ ቅዱሳን ገድሎችን ከብራና መጻሕፍቱ ላይ በእጅ ጽሑፍ እያስቀዱ ለድርጅቱ እንዲቀሩ አድርገዋል። የገድሎቹን ማሰባሰብ በተመለከተ የኢትዮጵያ ቅዱሳን ገድሎች ለየዘመናቱ የኢትዮጵያ ታሪክ ጥናት አስተዋጽኦ ያላቸው መሆናቸውን በመጠቆም ወደፊት ከግዕዝ ወደ አማርኛ ቋንቋ ተተርጉመው እንደ ዩኒቨርሲቲ ባሉ ታላቅ የትምህርት ተቋማት መቀመጥ እንዳለባቸው ያመለክቱ ነበር።

ከላይ እንደተገለጸው በመሰራችነትና በዋና ስራ አስኪያጅነት ሲመሩት የነበረው የብራና መጻሕፍት ድርጅት ዋና ሥራው የብራና መጻሕፍትን እያሰባሰበ በማይክሮሬልም መቅረፅ በመሆኑ ከገጠር አብያተ ክርስቲያናት መጻሕፍቱን አሰባሰብን ለማምጣት ወደ መስክ ስራ በምንሄድበት ጊዜ አልፎ አልፎ ዶ/ር ሥርግው አብረውን ስለሚሄዱ ቀን ከባለንብረቶቹ መጻሕፍቱን ስንረከብ እንወላለን ማታ ከምናድርበት ቤት እንቆይና እኛ ደክሞን ስንተኛ አላቸው በሻማ መብራት የብራና መጻሕፍቱን እያነበቡ ሲመራመሩ ያድሩ ነበር።

በሌላ በኩል እኛ ወደ ተለያዩ ቦታዎች በመሄድ ከታላላቅ ገዳማትና አድባራት ጥንታውያን የብራና መጻሕፍትን ሰብስቦን ወደ ድርጅቱ ጽሕፈት ቤት ስንመለስ አላቸው ከአዩን ያመጣናቸውን መጻሕፍት እያነበቡ በመመራመር እስከ መንፈቀ ሌሊት ከቢሮአቸው ያመሹ ነበር።

ዶ/ር ሥርግው የእግር ጉዞ የሚደፍሩ፣ ረሀብም ሆነ የውሀ ጥም የማይፈታቸው፣ ሠርተው የማይደክሙ፣ ጠንካራ ሰው ነበሩ። በሌላ በኩል የኦርቶዶክስ ተዋህዶ ሃይማኖት አማኝና የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ሃይማኖት ተቆርቋሪ፣ ፍቅረ ንዋይ የሌለባቸው፣ ችግረኞችን መርዳት የሚወዱ፣ እጅግ በጣም ደግ ሰው ነበሩ። አላቸው ከሚረዱአቸው አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ የጀር ሥላሴ ገዳም፣ የአሰሶት ገዳም፣ የቆፍቱ ላሊበላ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን ይገኙባቸዋል።

ሊቀ ጉባዔ ፈቃደ ሥላሴ ተፈራ

ዶ/ር ሥርግው ከብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ቴዎፍሎስ ጋር የብራና መጻሕፍት ሲመረምሩ።

ዶ/ር ሥርግው ከልጅ ልጆቻቸው ሆሣዕናና ልዩ ጋር ሲጫወቱ (፲፱፻፺፬)።

የዶ/ር ሥርግው ልጆች፣ ናብሊስ፣ ናዖድ፣ ፈቃድ ሥላሴ፣ ብሌንና አሜን (፲፱፻፺፬)።